

“Sîreti Sûrette Görmek-I: Kurmaca Dünyada Hz. Peygamber’i Yazmak”

29 Kasım 2017, Meridyen Derneği, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Marmara
Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat
Fakültesi, İstanbul

Berna Terzi*

Meridyen Derneği’nin desteği ve Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’nin katılımları ile Hz. Peygamber’in modern sanatsal formlarla anlatılması meselesini disiplinlerarası bir yaklaşımla tartışmaya açmayı hedefleyen “Sîreti Sûrette Görmek” üst başlıklı çalıştay dizisinin ilk halkası “Kurmaca Dünyada Hz. Peygamber’i Yazmak”, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Atık Valide Yerleşkesinde gerçekleştirildi.

Temel problematiği siyerin roman ve öykü gibi kurmaca esaslı modern edebi türlerde ele alınış biçimleri olan program; Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. M. Fatih Andı, Meridyen Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Melike Koç ve Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Musa Duman’ın açılış konuşmaları ile başladı. Dört oturum halinde gerçekleştirilen ve her bir oturumda tartışmaya açılan fikirlerin müzakereler tarafından değerlendirildiği çalıştayda, son dönemde yayımlanmış olan ve konusunu siyerden alan edebi eserler de eleştirel bir perspektifle değerlendirildi.

Prof. Dr. M. Fatih Andı, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Murat Özel ve Ömer Lekesiz’in birer tebliğ sunduğu ilk oturumun müzakeresini Prof. Dr. Mehmet Narlı gerçek-

* Arş. Gör., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, İstanbul/Türkiye, bterzi@fsm.edu.tr, orcid.org/0000-0002-3169-9171

leştirdi. Siyeri roman türü ile anlatmanın tahrifata yol açacağını zira romanı roman yapan kurmaca, diyalog, tasvir, çatışma, trajedi gibi unsurların Hz. Peygamber’i temsil etmek için müsait olmadığını belirten Prof. Dr. M. Fatih Andı, Hz. Peygamber’in hayatını kurmanın uygunsuz bir durum teşkil ettiğini dile getirdi. Yrd. Doç. Dr. Ahmet Murat Özel ise Hz. Peygamber’in hayatını olduğu gibi anlatan bir metnin roman okuma değil ilahi inayete tanık olma hazzı vereceğini, nitekim Hz. Peygamber’in hayatını okumaktan beklentinin bu olması gerektiğini belirtti. Oturumun son konuşmacısı Ömer Lekesiz de İslam’da suretlendirmenin memnu kılındığını ve temsilsizliğin esas olduğunu, kurmaca ile Hz. Peygamber’in mahremiyetine girme durumunun baş gösterdiğini ifade etti.

Siyerin ele alınması hususunda edebiyatın imkânları açısından bir yöntem önerisi sunan, Müslümanların kendi hükümlerine uygun metafor ve alegorilerle Hz. Peygamber’i anlatabileceğini ileri süren ve Hz. Peygamber’i anlatmanın teknik değil edebi bir mesele olduğunu dile getiren Güray Süngü, ikinci oturumun ilk konuşmasını gerçekleştirdi. Kurmacanın muhtemel tehlikelerinin, müslüman sanatçıyı peygamberi kurgu ile anlatmaktan uzak tuttuğunu ifade eden öykü yazarı Necip Tosun’un ve trajiğe kapalı bir dinin peygamberini trajikten beslenen bir türle anlatmanın trajik bir durum ortaya çıkaracağını dile getiren Doç. Dr. Ebru Burcu Yılmaz’ın da yer aldığı oturumun müzakeresini Dr. Şerif Eskin gerçekleştirdi.

Üçüncü oturum, Esra Fahriye Poyraz’ın, peygamber romanlarını daha çok kadın yazarların kaleme alması, aşk temalı romanların rağbet görmesi ve bu romanların gerçeği tahrif etmesi meselelerine eğilen tebliğiyle başladı. Modern kurguda Hz. İsa ve Hz. Muhammed’in anlatımından bahseden Yrd. Doç. Dr. Mustafa Özel’in ardından üçüncü konuşmacı Yrd. Doç. Dr. Zeynep Kevser Şerefioğlu Danış; Nihan Kaya’nın Gizli Özne romanından hareketle, Hz. Peygamber’in hayatından kesitlerin, roman kahramanının çıkmaza düştüğü kaotik ortamlarda bir çıkış yolu olarak kurguya dâhil edilebileceğini, Hz. Peygamber’in roman türünde ele alınmasına yol açabilecek imkânların belki henüz keşfedilemediğini dile getirdi. Oturumun son konuşmacısı Yrd. Doç. Dr. Mesut Koçak ise Hz. Peygamber’in hayatının kurmaca bir tür olan roman ile anlatılmasının uygun olamayacağını zira bu durumun Hz. Peygamber’in mahremiyet alanına girmek manasına geleceğini ifade etti. Oturumun müzakeresi, Prof. Dr. Alâattin Karaca ve Cemal Şakar tarafından gerçekleştirildi.

Son oturum Doç. Dr. Bedia Koçakoğlu’nun, Hz. Peygamber’in romansal bir figür olarak kullanılamayacağına dair tebliği ile başladı. Prof. Dr. Şaban Sağlık ise klasik edebiyatta Hz. Peygamber’i anlatan bu kadar tür varken romanda ısrar etmenin gereksiz bir tutum olduğunu ifade etti. Oturumun bir başka konuşmacısı

Doç. Dr. Turgay Anar, romanın kapalı ve estetik yapısıyla yeni bir dünya kurduğunu, bu sebeple Hz. Peygamber'in hayatının roman ile anlatılamayacağını dile getirdi. Oturumun son konuşmasını Prof. Dr. Ertan Örgen gerçekleştirdi. Örgen, Hz. İsa'yı yeniden canlandıran bir eser olarak Nikos Kazancakis'in Yeniden Çarmıha Gerilen İsa romanından bahsetti. Oturumun müzakeresi, Prof. Dr. Yılmaz Daşcıoğlu ve Doç. Dr. Özlem Fedai tarafından gerçekleştirildi.

Roman türünün olmazsa olmazları ve siyerin beraberinde getirdiği hassasiyetler göz önünde bulundurularak "Hz. Peygamber'in romanı yazılabilir mi?" sorusu üzerine tartışılan programda, meseleye dair tespit, kaygı ve teklifler dile getirildi. Beş seri çalıştayın ilki "Kurmaca Dünyada Hz. Peygamber'i Yazmak", Prof. Dr. M. Fatih Andı'nın kapanış konuşmasıyla sona erdi.

"Sîreti Sûrette Görmek" üst başlığı ile düzenlenen çalıştay dizisinin gerçekleştirilmesi planlanan diğer ayaklarında; görsel sanatlardan modern şiire, musikiyen çocuk edebiyatına pek çok sahada siyerin ele alınış biçimleri irdelenecek. Çalıştay dizisi boyunca sunulan tebliğler ve yapılan müzakereler Meridyen Derneği tarafından kitaplaştırılacak. Akademisyen ve yazarların katılımlarıyla ilki gerçekleştirilen ve diğer halkaları gerçekleştirilmeye devam edecek olan çalıştay dizisi, Hz. Peygamber'in modern sanatta anlatımı meselesine dair kıymetli bir kaynak hüviyetindedir.